

Katyń 1940

<https://katyn.ipn.gov.pl/kat/histori/walka-o-prawde/przyznanie-sie-rosji/12120,Sprawa-Olega-Zakirowa.html>
17.04.2024, 20:10

PRYZNANIE SIĘ ROSJI

Sprawa Olega Zakirowa

W walkę o prawdę o zbrodni katyńskiej zaangażowali się również obywatele ZSRR/Rosji. Jednym z nich był... oficer KGB Oleg Zakirow. Zainteresował się zbrodnią katyńską jeszcze w latach osiemdziesiątych XX wieku i zaczął badać to zagadnienie na własną rękę. Spotkały go za to liczne nieprzyjemności, ostracyzm kolegów i emigracja.

Należy wspomnieć, że w ostatnich latach istnienia ZSRR wielką rolę w ujawnieniu prawdy o zbrodni katyńskiej odegrali niezależni rosyjscy historycy, dziennikarze i osoby. Godna uwagi jest sylwetka Olga Zakirowa. Ten major KGB zainteresował się Katyniem po wysłuchaniu audycji Radia Svoboda w 1984 r. Wtedy zaczął mieć wątpliwości co do oficjalnej wersji wydarzeń, w której to Niemcy wymordowali Polaków. Po powrocie z Afganistanu, gdzie brał udział w radzieckiej inwazji, został przeniesiony do smoleńskiego oddziału KGB. Tam rozpoczął prywatne śledztwo, które ugruntowało go w przekonaniu, że za zbrodnię katyńską odpowiedzialne było NKWD. Za swe dążenie do odkrycia prawdy Zakirow spotkał się z ostracyzmem przełożonych i kolegów. W 1990 r. wystąpił z partii komunistycznej, a niedługo potem wyrzucono go z KGB. W 1998 r. wyjechał z rodziną do Polski.

major KGB

Urodził się 29 października 1952 r. w Andżianie w Uzbeckiej Socjalistycznej Republice Radzieckiej. Absolwent prawa Uniwersytetu w Taszkencie. W latach 1975–1991 służył w KGB, początkowo w Urgenczu, Frunze (obecnie Biszkek) i Ałma-Acie, a od 1983 roku w Smoleńsku. W latach 1984–1986 uczestniczył w wojnie w Afganistanie, po czym powrócił do służby w KGB w Smoleńsku.

W 1989 r., w okresie pieriestrojki, znalazł się w specjalnej grupie funkcjonariuszy smoleńskiego KGB zajmującej się rehabilitacją ofiar stalinizmu. Dzięki determinacji, mimo

nacisków politycznych, wyszedł poza zaplanowany przez władze radzieckie zakres badań nad zbrodniami stalinowskimi. Dotarł do bezpośrednich świadków i wykonawców Zbrodni Katyńskiej, dokonanej na Polakach przez NKWD w 1940 r., spisywał i przechowywał ich zeznania. Wykorzystując oficjalne upoważnienie do prac archiwalnych, zapoznał się z dokumentacją zbrodni na Polakach w radzieckich obozach jenieckich. Dotarł również do dokumentacji mordów dokonywanych na Polakach w okresie wielkiego terroru w latach 30. XX wieku. Rozpoczął współpracę z rozgłośnią radiową w Smoleńsku i z Giennadijem Żaworonkowem, dziennikarzem tygodnika „Moskowskije Nowosti” publikującym materiały na temat Zbrodni Katyńskiej. Nawiązał również kontakt z Marcelem Łozińskim – reżyserem filmu „Las Katyński”, Krystyną Kurczab-Redlich – wieloletnią polską korespondentką w Rosji, oraz Aleksiejem Pamiatnychem – działaczem rosyjskiego Stowarzyszenia „Memoriał”, poszukującym informacji o zagładzie polskich oficerów.

W 1990 r. wystąpił z Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, a w 1991 r. został usunięty ze służby w KGB. Część zgromadzonych przez niego dowodów udało się przekazać stronie polskiej.

Szykanowany przez władze i byłych współpracowników, kilkakrotnie cudem uniknąwszy śmierci, w 1998 r. wraz z żoną i córką wyemigrował do Polski.

W 2002 r. przyznano Zakirowi polskie obywatelstwo.

W 2010 r. opublikowano w Polsce książkę Olega Zakirowa „Obcy element”, zawierającą jego wspomnienia. Publikował m.in. w miesięczniku „Nowaja Polska”, w „Zeszytach Katyńskich” i „Rzeczpospolitej”.

Odnaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej, a także Odznaką honorową „Za Zasługi dla Ochrony Praw Człowieka”.

Oleg Zakirow zmarł w 18 kwietnia 2017 r. w Łodzi.

[Reportarz TVP 3 Karaków](#)

Niezwykła opowieść o majorze KGB Olegu Zakirowie, nazywanym "polskim Litwinienką", który odważył się w latach 90. na przekazanie stronie polskiej akt sprawy katyńskiej.

[Poprzedni Strona](#)